

CO₂-Reductieplan

Opdrachtgever: VOS Roden Beheer B.V.
Naam: Ronnie van der Vinne

Adviseur: Demi van der Wagen
De Duurzame Adviseurs

Datum: 03 juli 2019

de duurzame
adviseurs

Inhoudsopgave

1	 INLEIDING	3
1.1	LEESWIJZER	3
2	 ENERGIEBEOORDELING	4
2.1	CONTROLE OP INVENTARISATIE VAN EMISSIES	4
2.2	IDENTIFICATIE GROOTSTE VERBRUIKERS	4
2.3	TRENDS IN ENERGIEVERBRUIK EN VOORTGANG CO ₂ -REDUCTIE	4
2.4	VOORGAANDE ENERGIEBEOORDELINGEN	5
2.5	VERBETERPOTENTIEEL	5
3	 DOELSTELLINGEN	6
3.1	VERGELIJKING MET SECTORGENOTEN	6
3.2	HOOFDDOELSTELLING	7
3.2.1	Scope 1 Subdoelstelling brandstofverbruik wagenpark	7
3.2.2	Scope 1 Subdoelstelling brandstofverbruik bedrijfsmiddelen	7
3.2.3	Scope 1 Subdoelstelling gasverbruik kantoren	7
3.2.4	Scope 2 Subdoelstelling elektraverbruik kantoren	7
4	 MAATREGELEN REDUCTIEPLAN	8
5	 VOORTGANG CO₂-REDUCTIE	9
5.1.1	Scope 1 Subdoelstelling brandstofverbruik wagenpark	9
5.1.2	Scope 1 Subdoelstelling brandstofverbruik bedrijfsmiddelen	9
5.1.3	Scope 1 Subdoelstelling gasverbruik kantoren	9
5.1.4	Scope 2 Subdoelstelling elektraverbruik kantoren	9
6	 PARTICIPATIE SECTOR- EN KETENINITIATIEVEN	10
6.1	ACTIEVE DEELNAME	10
6.2	LOPENDE INITIATIEVEN	10
	BIJLAGE A INVENTARISATIE SECTOR- EN KETENINITIATIEVEN	12

1 | Inleiding

In dit document worden de scope 1 en 2 CO₂-reductiedoelstellingen van VOS Roden Beheer gepresenteerd en de voortgang van de CO₂-reductie beoordeeld. Voorafgaand hieraan is de CO₂-footprint voor scope 1 en 2 opgesteld conform ISO 14064-1 en het GHG-protocol.

Voor het bepalen van de CO₂-reducerendemaatregelen die binnen VOS Roden Beheer toegepast kunnen worden, is eerst een inventarisatie van mogelijke reductiemaatregelen uitgevoerd. Deze inventarisatie is als apart tabblad opgenomen in het Excel bestand 'CO₂-reductiemaatregelen en berekening doelstelling'. Aan de hand van de maatregelen die voor VOS Groenvoorziening relevant zijn, is vervolgens het CO₂-Reductieplan opgesteld. Hierin worden de reductiedoelstellingen en de daarbij behorende maatregelen beschreven.

In hoofdstuk 2 van dit document wordt de energiebeoordeling beschreven waarin een analyse is uitgevoerd over de voortgang in CO₂-reductie en mogelijke verbeterpunten. In hoofdstuk 3 worden vervolgens de doelstellingen beschreven. Het concrete plan van aanpak en de status van de uit te voeren maatregelen is weergegeven in hoofdstuk 4.

Dit reductieplan is opgesteld in overleg met en met goedkeuring van het management. De voortgang in (sub)doelstellingen en maatregelen wordt ieder half jaar beoordeeld.

1.1 Leeswijzer

Dit document is ter onderbouwing van de eisen van de CO₂-Prestatieladder. Per hoofdstuk wordt een eis behandeld. Hieronder een leeswijzer.

Hoofdstuk in dit document	Eis in de CO ₂ -Prestatieladder
Hoofdstuk 2: Energiebeoordeling	2.A.3
Hoofdstuk 3: Doelstellingen	3.B.1
Hoofdstuk 3: Maatregelen reductieplan	3.B.1
Hoofdstuk 4: Voortgang CO ₂ -reductie	3.B.1
Hoofdstuk 5: Participatie sector- en keteninitiatief	3.D.1 en 3.D.2
Bijlage A	1.D.1

2 | Energiebeoordeling

Het doel van deze energiebeoordeling is de huidige en de historische energieverbruiken van VOS Groenvoorziening in kaart te brengen. Deze beoordeling geeft minimaal 80% van de energiestromen weer. Zo zijn door deze analyse de grootste verbruikers geïdentificeerd en kan daar individueel op gestuurd worden. Daardoor kunnen de belangrijkste processen die bijdragen aan CO₂-uitstoot effectief aangepakt worden. De achterliggende brongegevens zijn terug te vinden als excel document.

2.1 Controle op inventarisatie van emissies

Een onafhankelijke controle op de emissie-inventarisatie wordt gelijktijdig uitgevoerd met de interne audit en wordt in het interne audit rapport opgenomen.

2.2 Identificatie grootste verbruikers

De 80% grootste emissiestromen in 2018 van VOS Roden Beheer zijn:

- ✓ Brandstofdiesel bedrijfsmiddelen diesel 77,5%
- ✓ Brandstofverbruik wagenpark diesel: 12,1%

2.3 Trends in energieverbruik en voortgang CO₂-reductie

In de footprint van 2018 wordt duidelijk dat het grootste verbruik bij VOS Groenvoorziening wordt veroorzaakt door het brandstofverbruik bedrijfsmiddelen diesel, en het brandstofverbruik wagenpark diesel. Om hier mee inzicht in te krijgen is er een energiebeoordeling uitgevoerd over deze twee grootste emissiestromen.

Brandstofverbruik diesel wagenpark en bedrijfsmiddelen

Zoals aangegeven in de onzekerheden binnen het managementplan is het verbruik van de bedrijfsmiddelen middels een schatting in kaart gebracht. Dit heeft ermee te maken dat er geen tank registratiesysteem aanwezig is, en dat al het materieel uit dezelfde tank wordt getankt. Over het verbruik kunnen we dus geen betrouwbare energiebeoordeling maken. Wel kunnen we dieper in zoomen op het aanwezige wagenpark en de mogelijkheden tot verduurzaming.

Biobrandstof

Momenteel wordt er bij VOS Groenvoorziening geen gebruik gemaakt van Biobrandstof. Het materieel van VOS zorgt voor een CO₂-uitstoot van 125 ton in totaal. Onderstaand maken we de vergelijking tussen biobrandstof en normaal dieselgebruik. We hebben gekeken naar mogelijkheden op de markt die zorgen voor een snelle reductie. Dit ter inventarisatie van de mogelijkheden en het bekend worden met alle duurzame oplossingen.

	Biobrandstof	Diesel
<i>liters</i>	38.785,67	38.785,67
<i>CO₂-uitstoot</i>	13,34 ton*	125,3 ton

*Conversiefactor 0,345 voor Biodiesel (B100) uit afgewerkte oliën

Uit bovenstaande berekening is te zien dat het overgaan op biodiesel voor het materieel zal zorgen voor een reductie van 90% op de emissiestroom brandstofverbruik materieel diesel. Genoeg reden om verder informatie te verzamelen over de eventuele overstap op biodiesel in de toekomst. Uiteraard zijn ook de kosten hierbij erg belangrijk.

Wagenpark

In 2018 is er nog gebruik gemaakt van een VW LT Bus uit 2003, een Ford Bus uit 2010 en een JLG Hoogwerker van 22 meter. Deze zijn afgevoerd in januari 2019. Er is een Iveco Bus op biogas voor teruggekomen en een Hyundai Ionic (elektrisch). Het wagenpark zag er in 2018 als volgt uit:

Soort	Bouwjaar	Brandstof	Aantal KM
VW LT Bus	2007	Diesel	11494
Iveco Bus	2016	Diesel	14988
Mercedes Vito	2011	Diesel	22278
Ford Transit Connect	2017	Diesel	17635
VW LT Bus 2*	2003	Diesel	8663
Ford Bus*	2010	Diesel	12954

*jan 2019 afgevoerd

De komende jaren willen we meer inzicht gaan krijgen in het aantal getankte liters door de bedrijfsbussen. Op deze manier kunnen we ook meer zeggen over het verbruik van de bussen en de mogelijke kansen tot reductie. In bovenstaand overzicht zien we dat er nog wel twee verouderde bussen rondrijden. Wel zien we duidelijk dat er nadrukkelijk voor een duurzame variant wordt gekozen bij de aanschaf van nieuwe bussen. Zo is er zoals eerder benoemd een Iveco Bus op biogas aangeschaft en een elektrische auto.

Gasverbruik

Het gasverbruik is verantwoordelijk voor 5,5% van de CO₂-uitstoot van VOS Groenvoorziening. Echter staat er bij VOS Groenvoorziening gepland om in 2019 volledig gasloos te worden. Dit gaan zij doen middels het plaatsen van een VETO Biomassa kachel. De snippers voor in deze kachel kunnen zij zelf produceren en dus gebruiken. Dit zou betekenen dat het er 100% gereduceerd zal worden op het gasverbruik, maar zal uiteindelijk wel weer zorgen voor een nieuwe uitstoot in de footprint. Om deze reden zullen we in kaart moeten brengen hoeveel kilogram houtsnippers per jaar worden verbruikt.

2.4 Voorgaande energiebeoordelingen

Gezien het feit dit het eerste jaar is dat VOS Groenvoorziening aan de slag gaat met de CO₂-Prestatieladder, is er nog een eerdere energiebeoordeling uitgevoerd. Volgend jaar zullen we terugblikken op de energiebeoordeling van dit jaar en kijken we naar de voortgang die we hebben gemaakt. We kunnen dan direct zien of er meer inzicht is gekomen.

2.5 Verbeterpotentieel

Verbetering in inzicht

Om in de toekomst een beter inzicht in de grootste verbruikers te krijgen, kan het volgende verbeterd worden:

- ✓ Maatregel 1: Beter brandstofregistratie systemen zodat er meer inzicht in de verbruiken van materieel wordt verkregen;
- ✓ Maatregel 2: Stimuleren van medewerkers voor het juist invullen van het brandstofregistratiesysteem;
- ✓ Maatregel 3: Inzichtelijk maken hoeveel kg houtsnippers er verbruikt worden;

Reductiepotentieel

De volgende mogelijkheden zijn uit de analyse naar voren gekomen om de CO₂-uitstoot verder te reduceren:

- ✓ Maatregel 1: Toolbox Het Nieuwe Rijden en Het Nieuwe Draaien;
- ✓ Maatregel 2: Verduurzamen wagenpark door instellen plafond voor CO₂-uitstoot bedrijfsbusjes.

3 | Doelstellingen

Aan de hand van voorgaande hoofdstukken wordt bepaald of de reeds opgestelde doelstellingen actueel zijn, of dat deze mogelijk aangepast (aangescherpt of juist afgezwakt) moeten worden, teneinde ambitieus én realiseerbaar te blijven. Dit wordt in de volgende alinea's verder beschreven. Aanpassingen aan de doelstellingen worden ook besproken in het managementoverleg.

3.1 Vergelijking met sectorgenoten

Vanuit de CO₂-Prestatieladder wordt gevraagd om reductiedoelstellingen op te stellen die zowel ambitieus als realistisch zijn. Daarom is voor het opstellen van de doelstelling onderzocht welke maatregelen en doelstellingen sectorgenoten ambiëren. VOS Roden Beheer schat zichzelf op het gebied van CO₂-reductie in als middenmoter vergeleken met sectorgenoten. Dit op grond van de genomen en te nemen maatregelen. Op basis hiervan zal de reductiedoelstelling gelijk liggen aan die van sectorgenoten. Volgens de maatregelenlijst van SKAO behaalt VOS Roden Beheer een overall gemiddelde score van B-Vooruitstrevend.

Enkele voorbeelden van sectorgenoten die in het bezit zijn van het CO₂-bewust Certificaat hebben de volgende doelstellingen:

- **Sectorgenoot 1 | Dolmans Landscaping (niveau 5)**
Zij hebben als doel gesteld om 12,5% CO₂ op scope 1 en 2 te reduceren.
Om deze doelstelling te realiseren hebben zij de volgende maatregelen genomen:
  - Inzet van Groengas (BIO-CNG) voertuigen voor woon-werkverkeer (afgezet tegen reguliere voertuigen);
  - Gebruik van circulaire HVO-diesel brandstof voor maaimachines;
  - Inzet van elektrische handgereedschappen in plaats van brandstof aangedreven gereedschappen.
- **Sectorgenoot 2 | Qeucus Boomexperts Eelde (niveau 5)**
Zij hebben als doel gesteld om 10% CO₂ op scope 1 en 2 te reduceren.
Om deze doelstelling te realiseren hebben zij de volgende maatregelen genomen:
  - Inkoopbeleid voor nieuwe personenwagens;
  - Cursus Het Nieuwe Rijden;
  - Meer gebruik elektrische kettingszaag.
- **Sectorgenoot 3 | Mulder Loonbedrijf (niveau 3)**
Zij hebben als doelstelling om 95% CO₂ uitstoot te reduceren op de emissiestromen aardgas en elektriciteit. Daarnaast willen zij een reductie van 5% behalen op brandstoffen als diesel en benzine.

3.2 Hoofddoelstelling

VOS Roden Beheer heeft als doel gesteld om in de komende drie jaar, gemeten vanaf het referentiejaar tot aan het jaar van herbeoordeling, onderstaande CO₂-reductie te realiseren.

Scope 1 en 2 doelstellingen VOS Roden Beheer

VOS Roden Beheer wil in 2021 ten opzichte van 2018 10% minder CO ₂ uitstoten
---

Bovengenoemde doelstelling wordt gerelateerd aan de behaalde omzet om de voortgang in CO₂-reductie te monitoren.

Nader gespecificeerd voor scope 1 en 2 zijn de doelstellingen als volgt:

Scope 1: 6% reductie in 2021 ten opzichte van 2018

Scope 2: 4% reductie in 2021 ten opzichte van 2018

3.2.1 Scope 1 | Subdoelstelling brandstofverbruik wagenpark

Om de scope 1 doelstelling te kunnen behalen is aan de hand van de mogelijke reductiemaatregelen bekeken hoeveel brandstof kan worden bespaard met de bedrijfsauto's. Dit is ingeschat op ongeveer 3% reductie in de komende drie jaar. Deze reductie is gerelateerd aan het totaal aantal gereden kilometers. Wat betreft alternatieve brandstoffen voor het wagenpark en het materieel: 10% van de brandstof die getankt wordt is aantoonbaar biobrandstof in 2021.

3.2.2 Scope 1 | Subdoelstelling brandstofverbruik bedrijfsmiddelen

Om de scope 1 doelstelling te kunnen behalen is aan de hand van de mogelijke reductiemaatregelen bekeken hoeveel brandstof kan worden bespaard met de machines en het materieel. Dit is ingeschat op ongeveer 2% reductie in de komende drie jaar. Deze reductie is gerelateerd aan het verbruikte aantal liters ten opzichte van het totaal aantal draaiuren.

3.2.3 Scope 1 | Subdoelstelling gasverbruik kantoren

Om het gasverbruik en de bijbehorende CO₂-uitstoot te kunnen verlagen zijn maatregelen geïnventariseerd die op VOS Groenvoorziening van toepassing zijn. Dit is ingeschat op een verlaging van het verbruik van 100% in de komende drie jaar. Dit omdat VOS Groenvoorziening door de nieuwe bio-kachel volledig gasloos wordt.

3.2.4 Scope 2 | Subdoelstelling elektraverbruik kantoren

Om het elektraverbruik en de bijbehorende CO₂-uitstoot te kunnen verlagen zijn maatregelen geïnventariseerd die op VOS Groenvoorziening van toepassing zijn. Zo zijn er 112 zonnepanelen gelegd die zorgen dat ze geen stroom meer in hoeven te kopen bij de energieleverancier.

3.3 Maatregelen

CO2-Reductiemaatregel	Type actie
SCOPE 1	
Instructie "Het Nieuwe Draaien"	Eenmalig
Instructie "Het Nieuwe Rijden"	Eenmalig
Elektrisch en/of hydraulisch materieel bij vervanging	Dynamisch
Transport: slim plannen	Dynamisch
Drie-maandelijkse controle bandenspanning	Maandelijks
Bijhouden van tankingen per auto/machine -> onderzoeken mogelijkheden softwaretool	Dynamisch
Plaatsen van laadpalen voor elektrische auto's	Eenmalig
Gasgestookt gasgestookt voor kachel op houtsnippers (en bijhouden hoeveel houtsnippers)	Eenmalig
Bij vervangen EURO 6 motoren aanhouden en CO2-plafond (inkoopbeleid)	Eenmalig
SCOPE 2	
Sluipverbruik voorkomen (apparaten op standby)	Eenmalig
LED-verlichting toepassen bij reguliere verlichting	Eenmalig
Plaatsen van bewegingssensoren in kantoor en werkplaats	Eenmalig
Aanschaf 112 zonnepanelen	Eenmalig

4 | Voortgang CO₂-reductie

Dit is het eerste jaar dat de CO₂-uitstoot wordt berekend. Hier is nog geen voortgang in te laten zien.

Naast de evaluatie van de voortgang van heel scope 1 en 2, zal de hoofddoelstelling ook uitgesplitst worden per emissiestroom om zodoende doelstellingen te formuleren die gedetailleerder en beter meetbaar zijn. Ieder half jaar, tijdens de evaluatie van het reductieplan, zal per subdoelstelling de voortgang in CO₂-reductie beschreven worden. Deze voortgang wordt aangetoond op basis van de verzamelde emissiegegevens betreffende scope 1 en 2.

5 | Participatie sector- en keteninitiatieven

Vanuit de CO₂-Prestatieladder wordt gevraagd om deelname aan een sector- of keteninitiatief. Het bedrijf dient zich daarbij op de hoogte te stellen van de initiatieven die binnen de branche spelen.

5.1 Actieve deelname

De gedachte achter deelname aan een initiatief is dat door interactie met andere bedrijven informatie kan worden uitgewisseld en in samenwerking nieuwe ideeën en ontwikkelingen op het gebied van CO₂-reductie tot stand kunnen komen. Vanuit dit doel vraagt de norm om een actieve deelname, middels bijvoorbeeld werkgroepen. Verslagen van bijeenkomsten en van overlegmomenten en presentaties van het bedrijf in de werkgroep kunnen tegenover de auditor dienen als bewijs van actieve deelname.

Mocht een initiatief waaraan wordt deelgenomen op zeker moment niet meer relevant zijn voor het bedrijf (wanneer gedurende een half jaar of langer geen voortgang in het initiatief of actieve deelname aangetoond kan worden) en de deelname wordt beëindigd, dan kan de inventarisatie van de initiatieven dienen als bron voor het kiezen van deelname aan een ander initiatief.

5.2 Lopende initiatieven

Cumela

Door VOS Roden Beheer wordt deelgenomen aan Cumela. Het sectorinitiatief 'Sturen op CO₂' is in het najaar van 2014 gestart. Cumelabedrijven die gecertificeerd zijn of bezig zijn met het certificeren voor de CO₂-prestatieladder kunnen deelnemen aan dit meerjarige initiatief. Tijdens de bijeenkomsten wordt kennis aangereikt en wisselen de deelnemers uitgebreid informatie met elkaar uit over relevante onderwerpen. Deelnemers ontvangen studiemateriaal inzake CO₂-reductie ontvangen en hebben gratis toegang tot een telefonisch spreekuur over het thema. Tevens worden de onderwerpen zodanig gekozen dat de invalshoeken A, B en C van de norm aan bod komen.

Door deelname aan het sectorinitiatief zijn de deelnemende bedrijven beter in staat hun CO₂-emissie te reduceren en hun certificaat op een eenvoudige manier verlengen. De onderwerpen die per bijeenkomst aan bod komen zijn enerzijds gericht op het sturen van ondernemers op CO₂. Denk hierbij aan technische toepassingen en bespreken van praktische uitdagingen waar bedrijven mee te maken hebben. Daarnaast worden in de regionale bijeenkomsten ook groepsopdrachten besproken; aangesloten bedrijven moeten namelijk initiatief nemen (en houden) wat betreft sturen op CO₂. Tevens wordt tijdens de bijeenkomsten aandacht besteed aan de Prestatieladder en nieuws en ontwikkelingen rond de norm.

VOS Roden Beheer is van plan om de eerst volgende bijeenkomst op 11 september 2019 deel te nemen aan het sectorinitiatief: Sturen op CO₂. De laatste bijeenkomst is in juni geweest. Gezien de grote storm in juni is VOS Roden Beheer enorm druk geweest met de werkzaamheden die hieruit voortkwamen. Om deze reden is het nog niet gelukt om eerder deel te nemen aan de bijeenkomst.

Voor nu bewijzen we de inschrijving middels de bevestigingsbrief vanuit Cumela. In de toekomst zullen we de deelname aantonen middels:

- Verslagen, deelnemerslijsten en bewijs betaling contributie

Netwerkbijeenkomst Ondernemend Noordenveld

VOS Roden Beheer neemt deel aan de netwerkbijeenkomst ondernemend Noordenveld. OCN/Parkmanagement, Ik ben Drents Ondernemer, gemeente Noordenveld en provincie Drenthe organiseren deze bijeenkomsten. De bijeenkomst staat geheel in het teken van duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Hierbij zullen o.a. verschillende lokale ondernemers presenteren wat zij al hebben gedaan om te verduurzamen. De ochtend wordt afgesloten met een netwerklunch waar iedereen met elkaar in gesprek kon gaan.

- Uitnodiging netwerkbijeenkomst Ondernemend Noordenveld

Ledenvergadering Zakenkring Roden

VOS Roden Beheer is lid van Zakenkring Roden. Op 16 april 2019 heeft VOS Roden Beheer deelgenomen aan de ledenvergadering die geheel in het teken van energiebesparing en CO₂-reductie heeft gestaan.

- Bevestiging van deelname aan de ledenvergadering zakenkring over CO₂-reductie

Omschrijving	Eenheid	Budget
Inzet medewerkers	16 uur (€ 100,- per uur)	€ 1.600,00
Contributie	Jaarlijks	€ 890,00
Totaal		€ 2.490,00

Bijlage A | Inventarisatie sector- en keteninitiatieven

Sector- en keteninitiatieven omtrent CO₂-reductie	
Initiatieven van sectorgenoten/regionale initiatieven	
<p>Nederland CO₂ Neutraal Werken aan CO₂-reductie kan ook leuk zijn! Dat is de boodschap die de oprichters van het initiatief Nederland CO₂ Neutraal haar deelnemers meegeven. Het doel achter het initiatief is het actief informeren en betrekken van bedrijven bij de verschillende mogelijkheden om CO₂-reductie te bewerkstelligen. Dit wordt niet alleen gerealiseerd door het verstrekken van informatie, maar ook door het organiseren van bijeenkomsten en werkgroepen.</p>	<p>http://nlco2neutraal.nl/</p>
<p>Duurzameleverancier.nl Sectorinitiatief van Movares. Samen met andere marktpartijen uit de sector (van ingenieursbureaus tot aannemers) bouwt Movares aan een platform van partijen die hun leveranciers actief ondersteunen in het opzetten en uitvoeren van duurzame bedrijfsvoering, te beginnen door bij de belangrijkste leveranciers na te vragen wat zij op dit gebied al doen.</p>	<p>https://www.duurzameleverancier.nl/</p>
<p>DGBC De Dutch Green Building Council (DGBC) is een onafhankelijke non-profit organisatie die streeft naar blijvende verduurzaming van de bebouwde omgeving in Nederland.</p>	<p>https://www.dgbc.nl/</p>
<p>Lean and Green Lean and Green is een stimuleringsprogramma voor bedrijven en overheid dat wordt uitgevoerd door Connekt. Het stimuleert organisaties om te groeien naar een hoger duurzaamheidsniveau door maatregelen te nemen die niet alleen kosten besparen, maar gelijktijdig milieubelasting reduceren.</p>	<p>http://lean-green.nl/</p>
<p>Leaders for Nature Een Programma van IUCN NL dat tot doel heeft het Nederlandse bedrijfsleven te helpen verduurzamen met bijzonder oog voor biodiversiteit. Vanaf 2016 gaan ze de samenwerking met bedrijven intensiveren via langlopende individuele partnerschappen.</p>	<p>https://www.iucn.nl/actueel/terug-blik-10-jaar-leaders-for-nature</p>
<p>Groencollectief Groencollectief Nederland is een landelijk samenwerkingsverband van regionaal opererende zelfstandige ondernemers, allen toonaangevend op het gebied van professionele groenvoorziening. Door samenwerking op het gebied van marktwerking, kennisdeling, CO₂-reductie, innovatie en inkoop versterkt Groencollectief Nederland haar positie alsmede de positie van haar zakelijke relaties.</p>	<p>http://www.groencollectiefnederland.nl/</p>

<p>Sturen op CO₂ Meerjarig initiatief opgezet door Cumela, brancheorganisatie voor ondernemers in groen, grond en infra. Uitwisseling van informatie en ideeën, onder andere in workshops. Meerdere bijeenkomsten per jaar.</p>	<p>https://www.cumela.nl/cursus/brandstof-co2/sturen-op-co2-sectorinitiatief</p>
<p>Platform Groene Netten Alle infrabeheerders (Enexis, Gasunie, Alliander, Stedin, TenneT, KPN en ProRail) hebben vanuit hun rol een duidelijke maatschappelijke verantwoordelijkheid. De verduurzaming van de samenleving is een uitdaging die uitstekend past binnen de activiteiten van de infrabeheerders. Zij kunnen de duurzame ontwikkeling vanuit de eigen ketenpositie, in samenwerking met leveranciers, versnellen door bewust om te gaan met emissiereductie en de migratie naar circulair materiaalgebruik. Gezien de grote collectieve impact van alle maatschappelijke infrabeheerders samen, draagt dit direct bij aan significant lagere CO₂-uitstoot in Nederland en de kanteling naar een circulaire economie.</p>	<p>http://www.groenenetten.org/nl/</p>
<p>Nederland ICT – Milieu stichting Stichting ICT Milieu is onderdeel van Nederland ICT en organiseert met Wecycle de inzameling en verwerking van ruim 12 miljoen kg afgedankte ICT-apparatuur. ICT Milieu neemt de deelnemers zo veel mogelijk werk uit handen en is de spreekbuis van de ICT-sector als het op milieu aankomt. ICT-inzamelsysteem ICT Milieu zorgt voor de monitoring van de hoeveelheid ingezameld ICT-afval en de verplichte rapportage aan het nationaal WEEE-register. We publiceren jaarlijks het inzamelresultaat in de ICT Milieumonitor.</p>	<p>https://www.nederlandict.nl/diensten/ict-milieu/</p>
<p>Climate Neutral Group Climate Neutral Group is met een groep bedrijven aan de slag met klimaatneutraliteit: de Coalition of the Doing. Hierin wordt aan een klimaatneutrale(re) bedrijfsvoering gewerkt en concrete CO₂-reductie. De groep laat zien dat het nú tijd is om tot actie over te gaan! Alle deelnemers werken actief mee aan het behalen van het Klimaatakkoord en willen daarmee anderen inspireren.</p>	<p>https://www.climateneutralgroup.com/</p>
<p>Low Car Diet – stichting Urgenda Low Car Diet is de grootste duurzame mobiliteitswedstrijd in Nederland tussen bedrijven en collega's onderling. Het Low Car Diet brengt bedrijven, Organisaties en medewerkers in aanraking met verschillende vormen van duurzaam vervoer. Workshops en online tools leveren informatie over CO₂-reductie.</p>	<p>http://www.lowcardiet.nl/</p>

Colofon

Auteur(s)
Kenmerk
Datum
Versie
Verantwoordelijke manager

Demi van der Wagen
CO₂-Reductieplan
03-07-2019
2.0
Ronnie van der Vinne

Handtekening:

Ronnie van der Vinne – Vos Groenverzorging